

mnieuws

In dit nummer

Flexibilisering werkgevers noodzakelijk

Verlofmogelijkheden voor mantelzorgers

Mantelzorger in beeld: 'werk is ontspanning'

Het zorgbeleid van Rabobank Het Groene Woud Zuid

Het HR-team, van links naar rechts: Karin van Dooren, Nicole Leijen en Sophie van Tilborg. Foto: Jos Lammers

tweede jaargang | 2010

Veel mantelzorgers combineren de zorg met een baan. Dat kan zwaar zijn. En soms wordt het allemaal te veel. Bijvoorbeeld als de ziekte verergert, of andere zorg wegvalt. Dan blijken de ziekenhuisafspraken opeens onder werktijd te zijn. Of lopen de regeltaken zo hoog op, dat je eigenlijk ook tijdens werktijd belangrijke privé-telefontjes moet plegen. Op zulke momenten is het fijn wanneer de werkgever meedenkt over mogelijke oplossingen. Karin van Dooren, manager bestuurszaken bij Rabobank Het Groene Woud Zuid, vertelt hoe deze bank met zaken als mantelzorg omgaat. Opvallend in het zorgbeleid is de mate van flexibiliteit.

Bij de Rabobank is het vanzelfsprekend: leidinggevenden denken mee wanneer medewerkers die mantelzorg verrichten tegen problemen aanlopen door de combinatie van zorg en werk. Dat is niet vreemd, want de bankorganisatie staat of valt met de kwaliteit van haar medewerkers. "Financiële dienstverlening heeft te maken met onze medewerkers", legt Van Dooren uit. "Dat is ons belangrijkste goed en daar zijn we trots op." Meedenken kan onder andere ziekteverzuim voorkomen. "Het is vaak nogal wat, wat mantelzorgers meemaken. En door samen naar een oplossing te zoeken, blijven deze medewerkers betrokken bij de organisatie. Dat willen we graag."

Mogelijkheden voor verlof

In de CAO staan verschillende vormen van verlof waarop de medewerkers kunnen terugvallen wanneer zij voor een zieke partner, kind of ouder moeten zorgen. De drie meest voorkomende vormen zijn calamiteitenverlof, kortdurend zorgverlof en langdurend zorgverlof. Vooral van het korte zorgverlof wordt veel gebruikgemaakt. Voor deze regeling sluit de Rabobank CAO aan bij de Wet arbeid en zorg. Dit houdt in dat medewerkers maximaal twee weken verlof kunnen krijgen. Hierbij komt dertig procent voor eigen rekening. Rabobank Het Groene Woud Zuid gaat zo veel mogelijk soepel met deze regeling om. Hetzelfde geldt voor het, onbetaalde, langdurend zorgverlof. Als de mantelzorg erg lang gaat duren, kan parttime werken een oplossing zijn. Daarnaast zijn thuiswerken en flexibele werktijden bij sommige functies mogelijk.

Eigen verantwoordelijkheid

Samen zoeken naar een geschikte oplossing vormt de basis van het zorgbeleid van Rabobank Het Groene Woud Zuid. En natuurlijk bestaat de oplossing niet alleen maar uit geven. "Het is ook een kwestie van krijgen. Eigen ondernemerschap en eigen verantwoordelijkheid spelen daarbij een belangrijke rol. Wij verwachten namelijk

initiatief van onze medewerkers. Wanneer zij bij hun leidinggevende aankloppen met een probleem, moeten zij zelf al over mogelijke oplossingen hebben nagedacht." Om dit voor elkaar te krijgen, probeert Rabobank Het Groene Woud Zuid een open klimaat te scheppen. Door deze open werkomgeving durven medewerkers gemakkelijker naar hun leidinggevende te stappen. "Dat staat of valt met vertrouwen. Het is belangrijk dat de leidinggevenden dicht bij hun medewerkers staan. Zij worden dan ook geselecteerd op sensitiviteit en getraind in mensgericht leiderschap."

Medewerker en leidinggevende zoeken samen naar een oplossing

Hoe het probleem precies wordt opgelost, hangt van de situatie en van de medewerker af. "Het heeft ook te maken met de loyaliteit van de medewerker. Iemand die er de kantjes vanaf loopt, krijgt minder voor elkaar. Uiteindelijk regelt de leidinggevende het zelf met de medewerker." Het beleid is dus ook echt maatwerk: het kan per medewerker verschillen.

Websites

Handige websites

Op internet is veel informatie te vinden over werkende mantelzorgers. Kijk bijvoorbeeld eens op:

www.expertisecentrummantelzorg.nl
www.werkenmantelzorg.nl
www.vws.nl
www.mezzo.nl

Advies

Steunpunt adviseert werkende mantelzorgers

Het Steunpunt Mantelzorg helpt werkende mantelzorgers. Zo kunt u op het Steunpunt informatie krijgen over de wettelijke verlofregelingen. Ook kunnen de medewerkers van het Steunpunt u adviseren over hoe u uw werkgever op de hoogte kunt stellen van problemen met het combineren van zorg en werk. Daarnaast kunnen zij u ideeën geven over hoe u het gesprek met uw werkgever kunt aangaan.

Boek

Het wordt steeds stiller

Auteur Paul Dautzenberg heeft een boek geschreven over dementie. Wanneer iemand dement wordt, verliest zijn familie een dierbare, terwijl hij nog gewoon leeft. Dit boek gaat erover hoe partners

en kinderen nog zo veel mogelijk met hun dementerende dierbare in gesprek kunnen gaan.

Auteur: Paul Dautzenberg

Prijs: € 19,95

ISBN: 9789066116191

Uitvoering: Paperback, 144 pagina's

Werkvloer

Lang niet altijd houden werkgevers rekening met de wensen van werknemers die hun werk met mantelzorg combineren. Dit kan verschillende redenen hebben, zoals:

- De mantelzorger is zich niet bewust dat hij mantelzorg verleent.
- De werkgever is niet bekend met het fenomeen mantelzorg.
- De mantelzorger wil het niet aan zijn werkgever vertellen.
- De mantelzorger is bang dat het consequenties heeft, zoals ontslag.

Rabobank doneert aan jonge mantelzorgers

Dat Rabobank Het Groene Woud Zuid zich betrokken voelt bij de maatschappij, blijkt ook uit de winstuitkering die de bank jaarlijks uitreikt aan maatschappelijke projecten.

Eind 2009 waren 14 jongerenprojecten genomineerd. Een daarvan was 'Jonge Mantelzorgers', een project van het Steunpunt Mantelzorg van Stichting Welzijn Oirschot. Met dit project wil het

Steunpunt onder andere analyseren hoeveel jonge mantelzorgers er in Oirschot zijn en wat voor ondersteuning zij nodig hebben. Na een stemming onder de Rabobank-leden kwam dit project als grote winnaar uit de bus. De prijs was 7.500 euro. Ook de gemeente Oirschot heeft een donatie van 5.000 euro gedaan voor dit project, zodat het daadwerkelijk van start kan gaan.

De uitreiking van de prijs aan Ine van Ham (links) en Antoinette Munster van steunpunt Mantelzorg Oirschot. Foto van den Oetelaar Oirschot.

Feiten en cijfers

De FNV heeft onderzoek gedaan naar de combinatie van werk en mantelzorg. Meer dan 200 mantelzorgers vulden de enquête hierover in. Van hen had 92 procent een betaalde baan. Uit deze enquête kwam naar voren dat maar liefst 80 procent van de mantelzorgers problemen heeft met het combineren van betaald werk en mantelzorg.

Mantelzorg op het werk

Iets meer dan een derde van de respondenten zegt dat zijn werkgever rekening houdt met zijn situatie en 44 procent kan er met collega's over praten. Slechts 35 procent van de respondenten heeft afspraken gemaakt met de werkgever over de combinatie van zorg en werk. Deze afspraken gaan over: het aanpassen van de werktijden, betaald en onbetaald verlof, het inzetten van overuren en telewerken. Het gaat bijna altijd over een

combinatie van afspraken. Een meerderheid, bijna tweederde, gebruikt de wettelijke regelingen uit de Wet arbeid en zorg niet.

Behoeftes mantelzorgers

De werkende mantelzorgers hebben de meeste behoefte aan betaald verlof. Ook hebben zij veel behoefte aan het aanpassen van de werktijden. 58 procent van de respondenten pleit voor minder administratie. Zij moeten nu te veel regelen, wat vaak alleen mogelijk is tijdens de uren dat zij moeten werken. De respondenten vinden dat de formulieren eenvoudiger kunnen, het aanvragen van het PGB te ingewikkeld is en dat de ondersteuning door de arbodienst te wensen overlaat. Verder heeft bijna de helft van de mantelzorgers behoefte aan meer thuiszorg.

Deze gegevens komen uit een enquête die FNV hield in 2007.

Alle resultaten vindt u op:

www.fnv.nl/helpjezelf/vrouwen/mantelzorg.

Naam

Arianne Sweere (niet op de foto)

Leeftijd

53

Mantelzorg

Zorgt voor haar 22-jarige zoon met PDD-NOS

Daarnaast mag ze met haar uren schuiven. Dat doet ze bijvoorbeeld weleens als ze overdag een gesprek heeft over haar zoon. Op dezelfde manier heeft ze ook de mantelzorg voor haar man kunnen regelen. De uren dat ze er niet was, kon ze op een ander moment inhalen.

Werk en privé gescheiden

Op haar werk heeft Arianne het er nooit over dat ze mantelzorg is. "Waarschijnlijk weten ze het wel, maar het is nooit expliciet ter sprake gekomen. Dat komt omdat het voor mezelf zo normaal is. Ik denk er nooit aan dat ik mantelzorg ben." Een andere reden is dat Arianne werk en privé graag gescheiden houdt. "Werk is voor mij ontspanning. Het leidt af van de mantelzorg. Als ik thuis de deur dichttrek en alles goed geregeld is, dan denk ik er verder niet meer aan. Ik kan dan zonder zorgen gaan werken. Op je werk lijkt het alsof je in een andere wereld bent. Ik kan goed schakelen tussen die twee werelden." Ze heeft er dan ook nooit aan gedacht om met werken te stoppen. "Ik ben blij dat ik altijd ben blijven werken, ook al was het soms best pittig."

"Werk is voor mij ontspanning"

Arianne Sweere (53) is mantelzorg van haar 22-jarige zoon Oscar die de pervasieve ontwikkelingsstoornis PDD-NOS heeft. Toen haar man nierproblemen kreeg, werd ze vier jaar lang ook zijn mantelzorg. Al die tijd bleef ze werken. Dat kon onder andere vanwege haar flexibele werkgever.

met een instantie. Maar juist op het moment dat het moet, heb je daar de energie niet voor."

Flexibele werkgever

Arianne werkt 18 uur per week bij een gemeente. Voor de komst van haar zoon werkte ze 40 uur per week. Omdat ze er de voorkeur aan gaf voor Oscar te zorgen, is ze daarna minder gaan werken. Arianne heeft geluk dat ze een flexibele werkgever heeft. Sommige regeltaken, zoals belangrijke telefoontjes plegen, kan ze op haar werk doen.

Door zijn stoornis moet Arianne haar zoon continu aansturen. Daarnaast moet ze altijd vooruitdenken, omdat hij zelf geen initiatief kan nemen. Tevens doet ze zijn administratie. Vooral het regelwerk kost veel tijd. Dat merkte ze ook toen haar man ziek werd. Zelf stond ze een donornier aan hem af. "Ik moest voordat de operaties plaatsvonden alles goed regelen, ook voor Oscar. Maar ik werd constant van het kastje naar de muur gestuurd", vertelt ze. "Eigenlijk moet je als mantelzorg de regelgeving al kennen en weten wat je wilt voordat je in gesprek gaat

Flexibilisering werkgevers noodzakelijk

Ongeveer 13 procent van de mensen met een betaalde baan verleent ook mantelzorg. In 2009 zijn tussen de 50.000 en 100.000 werkende mantelzorgers minder gaan werken of gestopt met werken, omdat de combinatie hen te zwaar werd.

Erkennen van mantelzorg

Het is belangrijk dat ook werkgevers mantelzorg mogelijk maken. Wanneer zij mantelzorgers niet goed ondersteunen, kunnen zij overbelast raken met als resultaat ziekte, verzuim of zelfs stoppen met werken. Als eerste is een open bedrijfscultuur met begrip en respect voor mantelzorg essentieel. In zo'n cultuur is het voor de mantelzorg namelijk gemakkelijker om over zijn problemen te praten.

Maatwerk

Werknemers hebben baat bij oplossingen die precies bij hun situatie passen. Ook veel organisaties geven de voorkeur aan maatwerk boven officieel beleid en regels, zoals een combinatie van wettelijke verlofregelingen, flexibiliteit van werktijden en van werkplek en arbeidsduurverkorting. Daarnaast zou de mantelzorg zelf flexibeler kunnen zijn wanneer publieke diensten en zorgvoorzieningen ook 's avonds open zijn.

Bron: 4^e Nationale Mantelzorglezing, 'Over werk en mantelzorg', lezing door Alexander Rinnooy Kan, voorzitter SER, 11 juni 2009

Verlofmogelijkheden voor mantelzorgers

Mantelzorg en werk zijn lang niet altijd makkelijk te combineren. Daarom is het goed om te weten welke verloven er bestaan. Sommige regels zijn afhankelijk van de CAO. Daarnaast hebben sommige werkgevers eigen regels. De landelijke wetgeving voorziet in drie verloven waarop mantelzorgers een beroep kunnen doen: calamiteitenverlof, kortdurend zorgverlof en langdurend zorgverlof.

Calamiteitenverlof

Wanneer zich onverwachts een situatie voordoet waarin u als werknemer direct vrij moet nemen, geldt calamiteitenverlof. Dit kan bijvoorbeeld gelden wanneer u plotse-ling verzorging moet regelen. De duur is afhankelijk van de reden waarom u het calamiteitenverlof moet opnemen en kan enkele uren, maar ook enkele dagen duren.

Kortdurend zorgverlof

Mantelzorgers doen meestal eerder een beroep op kortdurend zorgverlof om te zorgen voor een ziek kind, partner of ouder. Dit kan alleen wanneer u de enige bent die de zieke op dat moment kan verzorgen. Per jaar krijgt u maximaal twee keer het aantal uren dat u in een week werkt aan kortdurend zorgverlof. Zeventig procent van het salaris wordt gedurende deze verlofuren doorbetaald.

Langdurend zorgverlof

Heeft u langere tijd verlof nodig, dan moet u denken aan langdurend zorgverlof. Dit verlof is bestemd om te zorgen voor een kind, partner of ouder die levensbedreigend ziek is. Per jaar mag u twaalf weken lang maximaal de helft van het aantal uren dat u werkt als zorgverlof opnemen. Over deze verlofuren krijgt u geen salaris uitbetaald. Er kunnen andere regels gelden wat betreft duur en salaris van langdurend zorgverlof. Deze regelingen staan dan in uw cao of in een regeling tussen uw werkgever en de ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging.

Praat met uw werkgever

De wettelijke regels zijn niet altijd toerij-kend, zeker niet bij langdurige mantel-zorg. Wanneer er problemen zijn met het combineren van werk en mantelzorg, is het verstandig deze met uw werkgever te bespreken.

Voor meer informatie over de wettelijke regels kijkt u op www.szw.nl.

Ertussenuit

De organisaties Mezzo en PuntExtra organiseren weekenden voor mantelzorgers. Deze weekenden zijn bedoeld om even op adem te komen. Er bestaan allerlei verschillende mantelzorgweekenden.

Informeer bij het Steunpunt Mantelzorg in uw woonplaats of kijk op www.mezzo.nl en www.puntextra.nl.

Overzicht steunpunten

Aarle-Rixtel, Beek en Donk, Lieshout en Mariahout (Laarbeek)

Steunpunt Mantelzorg/
Vrijwillige Hulpdienst Laarbeek
Otterweg 27, 5741 BC Beek en Donk
Telefoon (0492) 46 42 89
E-mail stichting@welzijnlaarbeek.nl
www.welzijnlaarbeek.nl
Spreekuur: maandag, woensdag en vrijdag van 9.00 tot 10.30 uur

Best

Steunpunt Mantelzorg Welzijn Best
Nazarethstraat 173, 5683 AK Best
Telefoon (0499) 770 110
E-mail l.v.laarlooven@welzijnbest.nl
Bereikbaar op werkdagen van 8.30 tot 17.00 uur

Budel, Budel-Schoot, Budel-Dorplein, Maarheeze, Soerendonk, Gastel (Cranendonck)

Steunpunt Mantelzorg Cranendonck
Smits van Oyenlaan 1a, 6026 CN Maarheeze
Telefoon (040) 204 66 14
E-mail ellenderikx@paladijn-welzijn.nl
www.paladijn-welzijn.nl

Eindhoven (Nieuw adres per 1 april 2010)

Steunpunt Mantelzorg Verlicht Eindhoven
Deken van Somerenstraat 2, 5611 KX Eindhoven
Telefoon 088 0031 288
E-mail info@mantelzorgverlicht.nl
www.mantelzorgverlicht.nl
Iedere werkdag bereikbaar van 08.30 tot 17.00 uur
Wekelijkse spreekuren op maandag van 13.00 tot 15.00 uur en op vrijdag van 10.00 tot 12.00 uur in Inwonersplein van het stadskantoor.

Geldrop-Mierlo, Nuenen, Son en Breugel

Geldrop-Mierlo
Stationsstraat 33, 5664 AP Geldrop-Mierlo
Telefoon (040) 286 75 25
E-mail t.vinken@levgroep.nl

Nuenen c.a.
Berg 22, 5671 CC Nuenen
Telefoon (040) 283 16 75
E-mail a.perdaen@levgroep.nl

Son en Breugel
17 Septemberplein 59c, 5691 DG Son en Breugel
Telefoon (0499) 49 05 17
E-mail m.kivits@levgroep.nl

Heeze-Leende, Sterksel

Stichting Paladijn
Jan Deckersstraat 26, 5591 HS Heeze
Telefoon (040) 226 55 97
E-mail marjoleindubbelman@paladijn-welzijn.nl
www.paladijn-welzijn.nl

Oirschot

Stichting Welzijn
De Loop 67, 5688 EW Oirschot
Telefoon (0499) 33 51 42
E-mail ine.van.ham@stichting-welzijn.nl
Bereikbaar elke werkdag van 9.00 - 13.00 uur

Valkenswaard, Dommelen, Borkel & Schaft

Steunpunt Mantelzorg
Maastrichterweg 51, 1^e etage,
5554 GE Valkenswaard
Telefoon (040) 201 31 36
E-mail informatiecentrum@paladijn-welzijn.nl
www.paladijn-welzijn.nl
Openingstijden: maandag tot en met vrijdag van 9.30 tot 12.00 uur

Veldhoven

Steunpunt Mantelzorg Veldhoven
Geer 100, 5501 LB Veldhoven
Telefoon (040) 253 42 30
E-mail steunpuntmantelzorgveldhoven@swove.nl
www.swove.nl
Openingstijden: maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 12.00 uur

Voor informatie, advies en begeleiding kunnen mantelzorgers terecht bij het Steunpunt in hun gemeente. Daarnaast geven de Steunpunten emotionele en praktische ondersteuning. Ook kunnen zij vervangende mantelzorg (respijt zorg) regelen. Tevens verzorgen de Steunpunten educatie en lotgenotencontacten.

M-nieuws wordt u aangeboden door uw Steunpunt. Deze nieuwsbrief verschijnt vier keer per jaar. In M-nieuws vindt u actualiteiten en andere belangrijke informatie over mantelzorg. U kunt M-nieuws gratis ontvangen. Bel of mail hiervoor naar een van de bovenstaande Steunpunten.

Redactie: Lous van Laarhoven (Best), Marlies Kivits (Geldrop-Mierlo, Nuenen, Son en Breugel), Anke van Hest (Veldhoven). Met medewerking van: Marjolein Dubbelman (Heeze-Leende), Ellen Derikx (Cranendonck), Franic Verkuijlen (Laarbeek), Ine van Ham (Oirschot), Liesbeth Hendriks (Eindhoven) René van Nieuwkuijk (Valkenswaard). Vormgeving: www.sterdesign.nl. Eindredactie: Totemtaal Communicatie.